

EUROOPA

VOOR EN TEGEN

OPDRACHTENBOEK HAVO

Samenstelling: Tom van der Geugten

STUDIO
EUROPA
MAASTRICHT

HET PRAGMATISCHE BEGIN

Gebruik bladzijden 8-13.

KENNIS EN INZICHT

1

In de tekst staat: 'Economische malaise en oorlog waren hand in hand gegaan.'

Leg dit uit.

2

Geef aan welke drie doelen van Europese integratie in de tekst worden genoemd.

3

Geef aan tegen welke achtergrond de Amerikanen de Europese eenwording stimuleerden, in welke vorm deze eenwording als eerste tot stand kwam en waardoor economische eenwording vervolgens mislukte.

4

Omschrijf de Raad van Europa en noem zijn belangrijkste taak.

5

Beschrijf het meningsverschil tussen Amerikanen en Fransen over de toekomst van West-Duitsland.

6

Leg uit wat er slim was aan het plan voor een Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal.

7

Bij de oprichting van de EGKS in 1951 werd rekening gehouden met het *spillover*-principe. Leg dit uit.

8

Noem twee pragmatische redenen voor Nederland om zich aan te sluiten bij de EGKS.

9

Volgens de schrijver gaat in de EU achter idealen nog vaak een keiharde machtspolitiek schuil.

Leg dit uit.

VAARDIGHEDEN EN HOUDING

10

Het Europese integratieproces wordt gedomineerd door moeizame compromissen.

Noem hiervan een voordeel en een nadeel.

DE EU IN VOGELVLUCHT STAP VOOR STAP COMPLEXE BESLUITVORMING

Gebruik bladzijden 6/7, 14-19 en 24/25.

KENNIS EN INZICHT

1

In de EU staat het subsidiariteitsbeginsel centraal.
Leg uit wat dit inhoudt.

2

Geef aan bij welke drie wijzigingen het democratisch gehalte van de EU toenam en noem voorbeelden van de huidige taken van het Europees Parlement.

3

Noem de taken van de Europese Commissie en geef aan hoe ze wordt samengesteld.

4

Noem de taken van de Raad (van Ministers) en geef aan hoe deze is samengesteld.

5

Noem de taken van de Europese Raad en geef aan hoe deze is samengesteld.

6

Geef aan welke voorwaarden worden gesteld aan kandidaat-lidstaten en hoe deze staten zich op een mogelijke toetreding tot de EU voorbereiden.

VAARDIGHEDEN EN HOUDING

7

Acht Oost-Europese staten treden in de toekomst mogelijk toe tot de EU.
Leg uit wat je daarvan vindt.

EENHEID EN TWEESPALT

Gebruik bladzijden 20–23.

VAARDIGHEDEN EN HOUDING

1

Maak deze opdracht voor het lezen van de tekst. Sommige Nederlanders bepleiten een herinvoering van de gulden in plaats van de euro en/of het uittreden van Nederland uit de EU (Nexit). Leg uit wat je daarvan vindt.

KENNIS EN INZICHT

2

Geef aan welk belang Duitsland en Frankrijk in 1989 hadden bij Duitse deelname aan de invoering van de euro.

3

Het Verdrag van Maastricht is een sleutelmoment in de Europese geschiedenis. Leg dit uit.

4

In de loop van de jaren negentig gingen steeds meer mensen twijfelen aan de wenselijkheid van verregaande integratie. Geef hiervoor een verklaring.

5

Noem vier 'vraagtekens' die Bolkestein zette bij de vanzelfsprekendheid van de Europese samenwerking.

6

Volgens de schrijver was het Nederlandse belang het best gediend bij meer integratie en levert een Nexit waarschijnlijk meer nadelen dan voordelen op. Leg dit uit.

5 VOORoorDELEN OVER 'BRUSSEL'

Gebruik bladzijden 26–29.

VAARDIGHEDEN EN HOUDING

1

Lees alleen de vijf titels waarin vijf uitspraken worden gedaan. Noteer de nummers van de vijf uitspraken die volgens jou (min of meer) kloppen.

KENNIS EN INZICHT

2

Gebruik tekst 1 (De EU pakt steeds meer zeggenschap af van de lidstaten).
Noem twee terreinen waarop de EU wel machtig is.

3

Gebruik tekst 2 (De EU is een geldverslindende organisatie).
Geef aan welk percentage van hun economieën door lidstaten wordt geïnvesteerd in de EU en waaraan dat geld onder meer wordt besteed.

4

Gebruik tekst 3 (De EU stelt op het wereldtoneel niets voor).
Geef aan op welk terrein de EU wel iets voorstelt op het wereldtoneel en op welk terrein niet.

5

Gebruik tekst 4 (Nederland heeft als klein land weinig te zeggen).
Geef aan met welke houding Nederland vaak deelneemt aan het EU-overleg.

6

Gebruik tekst 5 (Brussel is in de greep van machtige lobbyclubs).
Noem twee terreinen waarop machtige 'lobbyclubs' actief zijn in de EU.

7

Gebruik de vijf teksten.
Trek op basis van de teksten een conclusie over de vijf uitspraken in de titels. Noteer de nummers van de uitspraken die volgens jou (min of meer) kloppen en licht je standpunt toe.

'EUROPA'S DEMOCRATIE IS GEEN HORRORVERHAAL'

Gebruik bladzijden 30–33.

KENNIS EN INZICHT

1

1 Geef aan waardoor volgens Neuhold de betrokkenheid van het Europees Parlement en nationale parlementen niet groot is bij EU-beslissingen op monetair terrein.

2

Geef aan wat volgens Neuhold verbeterd kan worden aan de driehoeksoverleggen (triloog) van Europees Parlement, Europese Commissie en Europese Raad. En leg uit bij welk van de volgende drie begrippen deze verbetering het beste past: democratie, technocratie of efficiency.

3

Noem nog drie mogelijke verbeteringen in de Europese democratie waarvan Neuhold voorstander is.

4

Volgens Neuhold is het vetorecht van lidstaten in de Europese Raad op sommige onderwerpen 'enorm democratisch'.
Leg dit uit.

5

Maak duidelijk wat bedoeld wordt met 'democratische terugval' en geef voorbeelden van wat daartegen wordt gedaan.

6

Geef aan welk beeld van Brussel volgens Neuhold onterecht is.

7

Geef aan hoe volgens Neuhold het begrip voor wat er aan de hand is in het Europese project, en het gevoel daarvoor, kan worden aangekweekt.

VAARDIGHEDEN EN HOUDING

8

Formuleer een beargumenteerd standpunt over de vraag of de politieke rechten van de Nederlandse burger in de Europese Unie zijn vergroot of verkleind.

9

Volgens Neuhold is de EU geen louter rooskleurige liefdesgeschiedenis, maar ook geen afschrikwekkend horrorverhaal.

Geef aan in hoeverre de bestudering van dit interview van invloed is op jouw houding ten opzichte van de EU.

30 JAAR INTERNE MARKT WINNAARS EN VERLIEZERS

Gebruik bladzijden 34/35 en 36/37.

KENNIS EN INZICHT

1

Geef aan welke twee voordelen van het vrije verkeer en de interne markt worden genoemd op bladzijde 34.

2

IJsland, Noorwegen en Zwitserland hebben een bijzondere positie in relatie met de EU. Leg dit uit.

3

Gebruik de tekst over Gabriele Cinti. Geef aan over welke drie vormen van Europese uitwisseling Cinti vertelt.

4

Gebruik de tekst over Kees Habermehl. Geef aan welke drie voordelen en welke drie nadelen van de EU door Habermehl worden genoemd.

VAARDIGHEDEN EN HOUDING

5

Cinti geeft jongeren het advies om aan het begin van hun carrière een Europese uitwisseling te volgen. Bedenk redenen om dat advies wel of niet op te volgen.

HAALT DE EURO 2034?

Gebruik bladzijden 38-43.

KENNIS EN INZICHT

1

Leg een verband tussen het einde van de Koude Oorlog en de invoering van de euro.

2

Het Stabiliteits- en Groeipact van 1997 zorgde niet voor monetaire stabiliteit binnen de EMU. Geef hiervoor een verklaring.

3

Door de crisis van 2009 kwamen structurele tekortkomingen van de EMU aan het licht. Beschrijf de kern van het probleem.

4

Na de eurocrisis van 2009 zorgde de oprichting van het Europese Stabiliteitsmechanisme (ESM) in 2012 voor een belangrijke wijziging in de samenwerking binnen de monetaire unie. Beschrijf deze wijziging.

5

De euro als gemeenschappelijke munt van de Europese Unie heeft zowel politieke als economische betekenis. Noem van elk een voorbeeld.

6

Geef in het kort aan welke drie toekomstige uitdagingen voor de euro worden genoemd.

7

De schrijver van dit hoofdstuk is optimistisch over de toekomst van de euro. Geef aan welke drie argumenten hij daarvoor noemt.

VAARDIGHEDEN EN HOUDING

8

Leg in enkele zinnen uit welke betekenis de euro voor jou heeft.

FORT OF VLUCHTHEUVEL? GRENZEN AAN INSTROOM

Gebruik bladzijden 44/45 en 46–49.

VOORAF

Deze opdrachten gaan over de situatie voorafgaande aan goedkeuring door het Europees Parlement van een nieuwe EU-verordening waarin het op 8 juni 2023 door de Raad van de EU gesloten Asiel- en migratiepact is opgenomen. Hierin wordt voorgesteld dat:

- er een asielprocedure-verordening komt waardoor alle lidstaten dezelfde procedure moeten volgen bij verzoeken om internationale bescherming.
- er een eenvoudig, voorspelbaar en werkbaar solidariteits-mechanisme komt om de verantwoordelijkheid voor asielaanvragen evenwichtiger te maken. Het wordt een combinatie van verplichte solidariteit en flexibiliteit voor de lidstaten wat betreft de wijze waarop zij lidstaten die onder migratiedruk staan, helpen.

KENNIS EN INZICHT

1

Wat betreft immigratie is de geografische positie van Nederland gunstiger dan die van Italië. Leg dit uit.

2

Wat betreft asielzoekers zit de EU in een Catch 22-situatie (een situatie waarin je het ene niet kunt doen voordat je het andere hebt gedaan, maar je kunt het tweede niet doen voordat je het eerste hebt gedaan). Leg dit uit.

3

Geef aan welke drie vormen van solidariteit door Strik worden genoemd.

4

Geef aan wat er is afgesproken in het Vluchtelingenverdrag (volgens Strik).

5

Azmani bepleit legale vluchtelingenroutes met asielaanvragen buiten de EU. Geef aan welk voordeel hiervan hij noemt en welk bezwaar Strik heeft.

6

Azmani is positief over de Turkije-deal. Geef aan welk voordeel hiervan hij noemt en welk bezwaar Strik heeft.

VAARDIGHEDEN EN HOUDING

7

Vergelijk de aantallen toegelaten asielzoekers in de jaren 2013–2022 in de acht hieronder genoemde landen (zie bladzijde 45). Houd daarbij rekening met onderstaande gegevens. Trek tot slot een conclusie.

Gemiddelde bevolkingsdichtheid (inwoners per vierkante kilometer) in 2022:

Nederland	523
België	377
Duitsland	237
Zwitserland	219
Italië	206
Frankrijk	111
Oostenrijk	108
Spanje	86

OOST EN WEST BOTSSEN OVER MIGRATIE

Gebruik bladzijden 50/51.

KENNIS EN INZICHT

1

Geef aan welke meningen in Oost-Europa over migratie worden genoemd en welke verklaringen hiervoor worden gegeven.

2

Geef aan welke meningen in West-Europa over migratie worden genoemd en welke verklaringen hiervoor worden gegeven.

NIET LANGER SCHUILEN BIJ AMERIKA

Gebruik bladzijden 52-56.

KENNIS EN INZICHT

1

De Franse president Macron is groot voorstander van Europese strategische autonomie. Noem daarvoor twee argumenten.

2

Geef aan waarom Europese landen in 1949 voorstander waren van de NAVO en wat artikel 5 van het NAVO-verdrag inhoudt.

3

In 1950 werd het plan voor een Europese Defensiegemeenschap (EDG) gelanceerd. Geef aan wat de kern daarvan was en verklaar waardoor het plan niet werd uitgevoerd.

4

De Europeanen liepen niet zo hard voor de NAVO. Geef hiervan drie voorbeelden.

5

Na 1989 begon de EU met een gemeenschappelijk Europees buitenlands, veiligheids- en defensiebeleid. Geef aan waarop dat toen was gericht en waarop het nu is gericht.

6

Beschrijf de gevolgen van de oorlog in Oekraïne voor de Europese defensiesamenwerking.

VAARDIGHEDEN EN HOUDING

7

Volgens de schrijver is het grote probleem met de Europese slagvaardigheid vooral de trage besluitvorming. Deze kan volgens hem worden verbeterd met bijvoorbeeld een Europese Veiligheidsraad, maar daarvoor moeten nationale bevoegdheden worden overgedragen aan de EU. Formuleer hierover een beargumenteerd standpunt.

EINDELIJK EEN GEZAMENLIJK LEGER?

Gebruik bladzijden 57-59.

KENNIS EN INZICHT

1

Geef de twee genoemde voordelen van een Europese Defensie Unie kort weer.

2

Geef de drie genoemde nadelen van een Europese Defensie Unie kort weer.

VAARDIGHEDEN EN HOUDING

3

Maak een inschatting van de kans dat er binnen enkele jaren een Europese Defensie Unie tot stand komt. Onderbouw je inschatting met argumenten.

LASTIG LANDBOUWBELEID

Gebruik bladzijden 60–63.

KENNIS EN INZICHT

1

In 2009 stuurde de Nederlandse regering een brief aan EC-voorzitter Barroso.
Geef aan wat daarvan de bedoeling was.

2

In 2019 kreeg het natuurbeleid van de Nederlandse regering een 'oplawaaï'.
Geef aan wat die inhoud.

3

In 2019 ontstond verzet van veel Nederlandse boeren.
Geef aan wat daarvoor de aanleiding was.

4

In 1957 was Nederland voorstander van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB).
Geef hiervoor een verklaring.

5

Noem drie manieren waarmee de landbouwsector werd beschermd door het GLB.

6

In 1972 verscheen het Rapport van de Club van Rome.
Geef aan waarvoor het rapport waarschuwde.

7

In 1971 protesteerden boeren in Brussel tegen het landbouwbeleid van eurocommissaris Mansholt.
Geef aan wat dit beleid inhield.

8

In 1972 ging het eerste Milieuactieprogramma van de EEG in.
Geef hiervoor een verklaring.

9

Geef aan waarom de volgende EU-richtlijnen lastig waren voor Nederland:

- a) Kaderrichtlijn Luchtkwaliteit ter voorkoming van fijnstof (1996)
- b) Vogel- en Habitatrictlijn ter extra bescherming van dieren en natuurwaarden (1972/1992)
- c) Nitraatrichtlijn ter voorkoming van opname van nitraat in grond- en oppervlaktewater (1991)

10

Met betrekking tot het landbouwbeleid vond een aantal politici dat de EU rekening moest houden met 'nationale omstandigheden' van Nederland. Noem enkele kenmerken van die omstandigheden.

VAARDIGHEDEN EN HOUDING

11

In 2010 zei Timmermans als staatssecretaris van Europese Zaken: 'Je kunt je afvragen of maatregelen nog wel in verhouding staan tot de doelen die je wilt bereiken. Bij Natura 2000 heb ik daar mijn twijfels over.'

Formuleer een beargumenteerd standpunt over deze uitspraak.

GROENE IDEALEN

Gebruik bladzijden 64–67.

KENNIS EN INZICHT

1

Het hoofddoel van de Green Deal is de verduurzaming van de Europese economie. Noem belangrijke subdoelen van deze strategie.

2

Geef aan om welke reden voorstanders van de Green Deal vinden dat de Europese besluitvorming naar een hoger niveau getild moet worden.

3

De Green Deal maakt deel uit van een richtingstrijd over de toekomst van Europa. Leg dit met voorbeelden uit.

4

Het ontwikkelen van een alternatieve visie, die verder gaat dan alleen maar het vergroenen van de Europese vrije markt door de Green Deal, vereist méér EU in plaats van minder, volgens de schrijver. Leg dit met voorbeelden uit.

VAARDIGHEDEN EN HOUDING

5

Bedenk aan welke voorwaarde(n) de Green Deal volgens jou moet voldoen.

LHBTI+ IN DE EUROPESE UNIE 'NEDERLANDSE VROUWEN HEBBEN VEEL BAAT GEHAD BIJ EUROPA'

Gebruik bladzijden 68/69 en 70-74.

KENNIS EN INZICHT

1

Na de Tweede Wereldoorlog koesterde de Nederlandse regering het kostwinnermodel. Geef aan wat dat inhield en welk gevolg dat nog altijd heeft.

2

Geef aan waardoor de Nederlandse regering het kostwinnersmodel moest loslaten, hoe ze daarmee omging en welke rol de EU daarbij had.

3

Het is niet algemeen bekend dat Europa de aanjager was achter vrouwvriendelijker beleid in Nederland. Geef aan hoe Van der Vleuten dat verklaart.

4

Geef aan hoe het kostwinnersbeginsel nog tot in de jaren negentig werd gehanteerd in Nederland en waardoor dit niet tot ophef leidde.

5

De positieve invloed van het Brusselse beleid wordt vaak niet genoemd. Geef daarvan een voorbeeld.

6

Noem enkele beperkingen van het Europese gelijkheidsbeleid en geef hiervoor een verklaring.

VAARDIGHEDEN EN HOUDING

7

Geef aan welke ontwikkeling op bladzijde 69 wordt beschreven wat betreft gelijke rechten van lesbiennes, homoseksuelen en biseksuelen ten opzichte van heteroseksuelen en leg uit of je verwacht dat deze trend zich zal voortzetten.

8

Het zelfbeeld van Nederland is progressiever en geëmancipeerder dan de praktijk. Leg uit of dat ook gold voor jouw beeld van Nederland en of jouw beeld is veranderd door het lezen van deze teksten.

OPENBOEKTOETS

Reflecteer op het bestuderen van het magazine *Europa voor en tegen*.
Kies telkens een schuingedrukt woord.

1

Ik heb mijn kennis en inzicht *niet / matig / erg* ontwikkeld.
Schrijf een korte toelichting.

2

Ik heb mijn vaardigheden* *niet / matig / erg* ontwikkeld.

* Denk aan vaardigheden zoals:

- informatie verwerken en daaruit beredeneerde conclusies trekken
- een beargumenteerd standpunt innemen
- verschillende soorten historische verandering onderscheiden
- verklaringen geven voor historische gebeurtenissen, verschijnselen en ontwikkelingen
- de betekenis van historische gebeurtenissen, verschijnselen en ontwikkelingen voor het heden aangeven

Schrijf een korte toelichting.

3

Ik heb mijn houding** *niet / matig / erg* ontwikkeld.

** Ergens iets van vinden en daarnaar willen handelen

Schrijf een korte toelichting.

van Studio Europa Maastricht
en de makers van Historisch Nieuwsblad

